

אלול (11)

אני ישנה ולבי ער

כתוב בפסוק (שיר השירים פ"ה) **"אני ישנה ולבי ער קול דודי דופק וכו' אני ישנה"**, כשהייתי שלוחה ושקטה בבית ראשון נואשתי מעבוד הקב"ה כישנה ונרדמת (רש"י). **"ולבי ער"**, זה הקב"ה שהוא צור לבבי וחלקי לשמרני ולהיטיב לי (רש"י). **"קול דודי דופק"**, דודי זה הקב"ה, הקב"ה דופק בדלת ומבקש: **"פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי, שראשי נמלא טל קווצותי רסיסי לילה"** וכו', הקב"ה מזהיר ואומר פתחי לי אחותי, שאם לא תפתחי את הלב אז יש הרבה **"רסיסי לילה"**, יש הרבה פורענויות ר"ל. איזו תשובה טפשית אנו עונים? **"פשטתי את כותנתי איככה אלכשנה רחצתי את רגלי איככה אטנפם"**, כלומר כבר למדתי לעצמי דרכים אחרים לא אוכל לשוב אליך עוד (רש"י). נורא למתבונן! הקב"ה עומד בדלת, דופק ומבקש שרק נבוא לפתוח את הדלת, ואנחנו עונים לו שכבר איננו מסוגלים לשוב בתשובה ולחיות חיי תורה, איננו יכולים להתלכלך ולטנף את רגלינו. מה עושה הקב"ה כדי לעזור בתשובה: **"דודי שלח ידו מן החור ומעי המו עליו"** וכו', פירש רש"י **"דודי שלח ידו לחור הדלת"**, וראיתי ידו ונהפכו כל המון מעי לשוב לאהבתו ולפתוח לו. הקב"ה הראנו והטעימנו קצת מגילויי כבוד מלכותו, ותיכף ומיד השתנה כל המצב, תיכף בא הרגש והרצון להשתנות ולחיות אחרת. משל למה הדבר דומה? לאדם השוכב במיטה בזמן של קור גדול, ומרוב קור אינו יכול לזוז מהמיטה, ואף כי אומרים לו שליד הדלת יש תנור אין הוא יכול לזוז. אולם תיכף כשמקריבים אליו את התנור אז הוא תיכף ומיד קופץ המיטה. **"קמתי אני לפתוח לדודי ודודי חמק עבר"**. אז כשגבר נתעוררתי לקום ולפתוח. **"דודי חמק עבר"**. בימים אלו הקב"ה שולח ידו מן החור, יש גילוי מלכותו יתברך בעולם. אך צריך להיזהר שלא יהיה מאוחר מדי. **"ודודי חמק עבר"**.

ספר "אוצרות התורה ימים נוראים"

חודש אלול: היראה מיום הדין

חודש אלול משל ונמשל. דורשי רשומות מצאו רמז בפסוק זה המקשר אותנו לחודש אלול, חודש הרחמים והסליחות. משל ונמשל לחודש אלול המבארים את ההבדל בין אלו החשים יראה בחודש אלול לבין אלו הנשארים בשאננותם... היראה מיום הדין, אריה שאג מי לא יירא. דורשי רשומות מצאו רמז (עמוס ג, ח): **"אריה שאג מי לא יירא"**, **"אריה"** ראשי תיבות: אלול, ראש השנה, יום-הכיפורים, הושענא-רבא! ועוד המשילו על כך משל נפלא: אדם ההולך ברחובה של עיר ולפתע בא

מולו אריה! מה גדול ונורא פחדו של אדם זה! היש פחד גדול מזה? לעומת זאת, אדם לוקח את בניו הקטנים לגן חיות, שם נעמדים הם מול כלובו של האריה ואין הם חשים כל פחד. נהפוך הוא ליבם מתמלא שמחה והנאה על המראה שלפניהם. נשאלת השאלה: מהו אם כן ההבדל? והתשובה לכך: כאשר יש מחיצה, אין האדם חש כל פחד בליבו ואילו כאשר אין כל מחיצה, אזי הפחד גדול ונורא! כמו כן הוא הנמשל: המורא שיש ליהודי מהקב"ה זהה ליחס שיש מפני חיות הטרף ותלוי הוא במצב ה"קירבה". משום כך ככל שמעלתו של האדם גדולה יותר כך אין כל מחיצה בינו לבין הקב"ה ובמהלך ההתקרבות לימים הנוראים ליבו מתמלא רתת וזיע. ואילו האדם שלא שם ליבו לעבודת התשובה המתבקשת ממנו בימים אלה – מחיצה עבה מפרידה בינו לבין בוראו, לכן, אין הוא חש כל מורא ופחד...

המלקט

שימת לב קטנה, עוזרת מאד

פעם אמר הצדיק רבי חיים מצאנז זצ"ל: **"יהודים רבים, עולים בלבם הרהורי תשובה ומתכננים רבות כיצד ליישם את מחשבותיהם ולחזור בתשובה אולם למעשה אינם עושים דבר. משל למה הדבר דומה? לאישה כפרית ענייה שבייתה ידע עוני ומחסור. בניה הקטנים שאלו לחם אולם לא היה בידה אף לא פרוסה אחת. יום אחד בלכתה ברחוב העיר ניגש אליה כפרי אחד שריחם עליה מאד ונתן לה ביצה במתנה. הגיעה האישה לביתה שמחה ומאושרת, הראתה את הביצה לבניה ואמרה: **"ילדי היקרים! בזכות ביצה זו שוב לא נדע מחסור. מדוע? התפלאו הילדים. את הביצה הזאת, השיבה האם: לא נאכל, אלא אבקש מהשכן שיניח אותה תחת אחת התרנגולות שבלול שלו, היא תדגור על הביצה עד שיבקע ממנה אפרוח, ולאחר שיגדל וייהפך לתרנגולת שתטיל לנו ביצים ומהם יבקעו עוד אפרוחים רבים, אותן נמכור ובכסף נקנה פרה, הפרה תמליט עגלים ואת העגלים נמכור ונקנה שדה וכרמים. כך הפליגה האישה בחלומות ומתוך התרגשות נפלה הביצה מידה ונשברה. כן הוא גם הנמשל, אמר הרבי, פעמים שהתכונן רב אולם למעשה אין עושים מאומה... יש לשים לב, עדיף לדבר פחות ולעשות יותר.****

רבי חיים מצאנז זצ"ל

להוכיח את אהבתי להקב"ה

השפת אמת, מביא את הפסוק שאנחנו אומרים אותו בכל בוקר ב'מזמור לתודה' (תהילים ק, ג): **"לְלוֹ אֲנַחְנוּ עִמּוֹ וְצִאֵן מִרְעֵיתוֹ"**. אנחנו קוראים את המילה לו ב- לא.

נוהגים לומר עד יום הכיפורים וסמך על זה **מדרש שוחר טוב** "אורי" בראש השנה, "וישעי" ביום הכיפורים, יש שאומרים אותו רק עד שמיני עצרת ועד בכלל וסמך לזה דכתיב שם: "כי יצפנינו בסוכה", שהוא רמז לסוכות ואמרים גם בשמיני עצרת משום ספיקא דיום השביעי של סוכות, ויש שכתבו לאומרו בחוץ לארץ עד אחרי שמחה תורה.

פתגם: שליטה עצמית

**ירצה האדם לשלוט על הזולת, מיד יתייצב היצר לצידי,
ירצה האדם לשלוט על עצמו, בודד יעמוד במערכה,
ואיש לא יעזור לו.**
רב אהרן מ"מ מרדזינין

חקירה: קריאת שמע

דקדוק הלשון היא מדיני הדיבור, שאם לא מדקדק לא נחשב שדיבר, או משום שכך נאמרה, באופן מדוקדק קריאת שמע למשה מסיני. (אבן האזל קריאת שמע ב-י. רמב"ם, מדיני דיבור, ראב"ד, כך נאמרה למשה).

ספר "קובץ יסודות וחקירות

סיפור: נזם זהב באף חזיר שאל פעם שר אחד את רבינו: אתם היהודים נחשבים לפקחים ואם כן מה ראיתם לבחור בדת שלכם. אשר חוקיה אינם מתקבלים על הדעת? הנה לדוגמא תרנגולת שאוכלת חמאה כשירה לשחיטה ולאכילה. ואילו אם תבשלו בשר תרנגולת בסיר, ויפול לתוכו חתיכת חמאה קטנה, מיד תשליכו את התבשיל אל האשפה! מה ההגיון בזה? חייך רבינו וענה לעומתו: ומדוע תתמה, והלא אף אתם נוהגים כך: חזיר אשר באשפתות ינבור כל היום, יעלה הוא על שולחנות מלכים, ואילו כאשר הוא יתבשל בסיר ויפול לתוכו חתיכת אשפה, הוא מיד ימאס בעיניכם!

"חכמת יהונתן" מאת רבי יהונתן אייבשיץ

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, מאיר בן גבי זווירה, אברהם בן רבקה, אליהו בן תמר, ששא בנימין בין קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'זות בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, פייגא אולגה בת ברנה, רבקה בת ליוזה, ריש'רד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת שרה. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות אוריליה שמחה בת מרים. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח. יוסף בן מייכה. ז'אן דוד בן תרו אסתר. מורים משה בן מרי מרים.

אומר **השפת אמת**: אם תיקח את הכתיב ואת הקרי, תקבל אותיות אלול. זו נקודת המבחן לאדם, כמה אתה וְלוֹ אֶנְחָנוּ, כמה אתה מחובר לקוב"ה, וכמה אתה וְלוֹ אֶנְחָנוּ, כמה אתה פחות מחובר לעצמך, ויותר לקב"ה. נקודת המבחן של חודש אלול היא: כמה אתה מחובר לקוב"ה, וכמה אתה מחובר פחות לעצמך! והיכן הנקודה הזו באה לידי ביטוי? בשמירת המצוות. כמה אדם שומר מצוות, עד כמה הוא מקפיד על המצוות, האם הוא קם בבוקר בשמחה לעבודת ה', זו נקודת המבחן.

ר' יצחק מקוזמיר, מסביר עם רעיון זה גמרא נפלאה במסכת חולין. מביאה הגמרא (חולין ז, א) סיפור: רבי פנחס בן יאיר הוה קאזיל לפדיון שבוויין פגע ביה בגינאי נהרא. אמר ליה גינאי: חלוק לי מימך ואעבור בך! אמר ליה: אתה הולך לעשות רצון קונך ואני הולך לעשות רצון קוני אתה ספק עושה ספק אי אתה עושה, אני ודאי עושה! אמר ליה: אם אי אתה חולק גוזרני עליך שלא יעברו בך מים לעולם. שואל ר' יצחק מקוזמיר: איזה מן תשובה זאת? הנהר שאל אותך שאלה: תגידי לי, למה אני צריך להיבקע בפניך? הרי אתה ספק עושה רצון קונך, אך אילו אני ודאי עושה? מה זה האיזונים האלה: אם אי אתה חולק גוזרני עליך שלא יעברו בך מים לעולם, תענה לו תשובה? משיב ר' יצחק מקוזמיר: יש כאן תשובה נפלאה! אמר רבי פינחס לנהר: "היא הנותנת! בגלל שאני ספק עושה, ספק לא עושה, בגלל זה עליך להיבקע מלפני! כי אתה הולך במאה אחוז, זה שהולך במאה אחוז, הוא אדם שמקיים את מצות ה'! אבל איך אתה מוכיח, שאתה אוהב את הקב"ה? התשובה פשוטה: אם אתה מוכן לקיים מצווה שאיננה בטוחה. אם אתה מוכן להתאמץ על ספק... אדם שהולך לקיים מצווה מתוך ידיעה ברורה שחמישים אחוז היא תתקיים בידו הוא מוכיח שהוא אוהב את הקב"ה.

מביא **הרב רוזנבלום** דוגמה לזה: פיספסת תפילת ערבית בבית הכנסת שבשכונה בה אתה גר. אתה מחליט לנסוע לבני-ברק להתפלל ערבית. למה אתה הולך? ואם לא יהיה מניין? בזה שאתה הולך למקום שיש ספק אם יהיה מניין או לא, בזה אתה מוכיח שאתה אוהב את הקב"ה! אם אתה הולך, כשבטוח יש מניין, אז זה לא מוכיח שום דבר.

לכן אמר לו ר' פנחס בן-יאיר לנהר גינאי: בזה שאני הולך, עם אחוזי סיכוי נמוכים, אם באמת אצליח לפדות שבוים, בזה אני מוכיח את אהבתי לקב"ה. אלול הוא נקודת המבחן להוכיח את אהבתנו לקדוש ברוך הוא. לקחת סיכון בקיום המצוות ככל שהסיכון גדול יותר כך מוכחת אהבתנו לבורא עולם.

הלכה: נוהגים מראש חודש אלול ואילך לומר בכל יום אחר גמר התפילה מזמור כ"ז שבתהילים: "לדוד ה' אורי וישעי" בוקר וערב. ובמטה אפרים כתב שיש

